A Bajai Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Kollégium

Pedagógiai Program

2026/2027. tanév

Tartalom

Bevezető 3
A kollégium nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései 5
A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei 18
A kollégiumi élet megszervezése 20
Kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszáma 30
Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 40
A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei 43
A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve 44
Komplex Alapprogram 45
A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei 53
Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek 54
A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve 54
Iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái 55
Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek 57
A gyermekek, tanulók értékelése 60
Legitimáció 62

Bevezető

Bajai Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény kollégiumában sajátos nevelési igényű, fejlesztő nevelés-oktatásban részesülő, valamint középsúlyos értelmi fogyatékos óvodás, általános iskolás, készségfejlesztő iskolás, enyhe értelmi fogyatékos óvodás, általános iskolás és szakiskolás tanulók élik hétköznapjaikat.
A kollégiumban ellátott fiú és leány diákok összetétele vegyes mind életkor, mind diagnózis tekintetében**.** Sajátos nevelési igényükből adódóan minden gyermek, illetve fiatal igényel speciális, kiegészítő megsegítést, személyre szóló foglalkozást, illetve gondozást. A tanulásban, illetve értelmileg akadályozottsághoz más típusú fogyatékosságok is társulnak, mely új típusú feladatok ellátását kívánja dolgozóinktól.

A kollégiumi nevelő - oktató munka célja, hogy diákjaink fejlődési üteméhez viszonyítva önmagukhoz képest a legmagasabb szintre jussanak el.
Hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű tanulóinknak lehetősége van a közös élmények és sikerek együttes átélésére. A kollégiumi nevelés-oktatás során arra törekszünk, hogy a diákok hátrányait kompenzáljuk, illetve személyes törődéssel, fejlesztéssel társadalmi beilleszkedésüket megkönnyítsük.

A kollégiumi Pedagógiai Program, az intézményi Pedagógiai Program kiegészítése, melléklete a kollégiumra vonatkozóan.

Törvények:
2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
2012. évi CLXXXVIII. törvény a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Kormányrendeletek:

419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről

245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól

175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Miniszteri rendeletek:

1/2026. (VII. 31.) OGYM rendelet a 2026/2027. tanév rendjéről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

Irányelvek és alapprogramok

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 17.§-a (1) értelmében a kollégium az a nevelési-oktatási intézmény, amely az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja, ha az

a) a lakóhelyüktől távol tanulók számára a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, vagy gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanulásukhoz,

b) a tanuló testi-lelki egészségét veszélyeztető, tanulását akadályozó otthoni körülmények miatt szükséges.

(4) A kollégiumi nevelés a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának figyelembevételével a helyi pedagógiai program szerint folyik.

A kollégium nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

A Bajai Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény komplex rendszerében a kollégium minőségi feladatot lát el a sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók nevelésében, oktatásában. A szülők elvárásait, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók sajátosságait is figyelembe véve az otthon el nem sajátítható plusz pedagógiai értékek hozzáadásával biztosítja a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, kulturális-, sport- és egyéb szabadidős tevékenységeken való részvételt az esélyegyenlőség elősegítése érdekében.

A fejlesztési módszerek megválasztását, az alkalmazott eszközrendszert minden esetben a gyermekek életkorából és állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Kiemelt szerepet kap a különböző terápiás lehetőségek kihasználása szakkörök és szabadidős foglalkozások keretei között:

- zene
- mese
- dráma
- művészet (tánc, képzőművészet)...stb

- A kollégium az intézményben levő Snoezelen multiszenzoros környezetet biztosító szobát is használja. A különböző érzékszervekre ható biztonságos, harmonikus, esztétikus, nyugalmat árasztó környezetben több érzékszerv stimulálása valósul meg különböző ingerek, a fény-, szín-, hanghatások, a zene, az illatok által.
- A sószoba nyugodt környezetében is megvalósulnak a fejlesztő és tanulást támogató, kollégiumi foglalkozások.

A kollégiumi pedagógiai program a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.)

Korm. rendelet alapján kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy segíti a tanulókat a hátrányok leküzdésében, egyenlő esélyt teremt, biztosítja az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, ezáltal elősegíti az életminőség javítását, felzárkóztatását, valamint a társadalmi mobilitást.
Kiemelt alapelvünk, hogy esélyt teremtsünk, biztosítsuk a hozzáférést a sajátos nevelési igényű tanulóink számára alkalmazható tudáshoz, gyakorlatban való alkalmazáshoz. Segítsük a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Az intézményegységnek fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák erősítésében.

Kulcskompetenciák

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kollégium nevelő-oktató munkája a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít.
Kiemelt szerepet kap

- humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre,
- tehetség felismerésében, fejlesztésében, a tehetséggondozásban,
- a tanulók felzárkózásának segítésében,
- a tudás- és kultúra közvetítésben,
- a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélyteremtésben elért eddigi eredményekre.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt. Kiemelt célunk tanulóink minél teljesebb önállóságának elérése, a társadalomba való minél teljesebb beilleszkedése, jövőbeni munkaerő – piaci esélyeinek növelése. Kollégiumunk alapfeladataként biztosítja a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon sajátos nevelési igényű tanulóink számára

- akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz,
- illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium a partnerek, a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.
A kollégium intézményünk külső környezetével, lakóközösségével pedagógiai, illetve kulturális együttműködést folytat.

Sajátos nevelési igényű tanulók nevelési alapelvei a kollégiumban

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

Az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszer alakításának főbb alapelvei:

- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése
- az egyetemes emberi, nemzeti és európai érték nevelési elvének alkalmazása

- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekeink, tanulóink eltérő szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása
- a kollégiumban lakó tanulók egyéni, illetve kollektív felelősségre, bizalomra, szeretetre, segítőkészségre, toleranciára, egymás tiszteletére és elfogadására nevelése
- a szülőkkel, egyéb iskolákkal, intézményekkel, az intézmény környezetében levő szakmai partnerekkel és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés
- a gyermekek, tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktatómunka tudatos és tervszerű szervezése
- a nevelési folyamatban részt vevők - szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet - számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség; kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása
- széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása; az alapvető erkölcsi normák érvényesítése; szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében; a szociális integráció megvalósításának elősegítése
- az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása; orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógiai módszerek alkalmazása.

Az alapelvek érvényesítése a nevelő-oktató munka során

A Bajai Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény alapértékei az intézményi kollégium pedagógiai programjának alapját is képezik:

- Gyermekközpontúság – sajátos gyermekszemlélet érvényesítése
- Sokoldalú készség és képességfejlesztés
- Komplex személyiségfejlesztés
- Szocializáció
- Felzárkóztatás, tehetséggondozás
- Munkára nevelés, társadalmi beilleszkedés elősegítése
- Felkészítés az önálló, valamint segített életvitelre és családi életre
- Egészséges életmódra nevelés
- Nyitottság, korszerűség az oktató- nevelő munkában
- Hagyományőrzés és teremtés az intézményben

Feladatainkat az alapelveknek megfelelően végezzük a következők szerint

A kollégiumunkban a lehetőségekhez mérten gyermekközpontú környezetet igyekszünk kialakítani és tanulóközpontú tevékenységrendszert működtetünk.

A személyiségfejlesztő munka során alapvetően a gyermek saját képességeit és adottságait vesszük figyelembe és egyénileg differenciált tartalmak, módszerek alkalmazására törekszünk.

Igyekszünk a nálunk elhelyezett gyerekeknek óvodás koruktól kezdve, szakiskolás korukig a különleges helyzetüknek, sajátos nevelési szükségletüknek megfelelő, megértő, családias közeget biztosítani.

A társadalmi normáknak, elvárásoknak megfelelő viselkedési minták, értékrendek, szokás és normarendszer kialakítását valósítjuk meg.

Az eltérő kulturális, magatartási és viselkedésbeli hátrányok csökkentését, valamint toleranciát, egymás elfogadását segítjük elő.

A normalizációs elv alkalmazása

A gyermekek, tanulók életét a kollégiumban úgy szervezzük és valósítjuk meg, hogy életvitelük a lehetőség szerint közelítsen a társadalom általános életviteli normáihoz, elvárásaihoz.

A normalizációs elvet a következők szerint valósítjuk meg: a szabályos, rendszeres napirend, heti rend, a rendszeres éves tevékenységek, a megfelelő tisztelet igénye és megfelelő

környezeti feltételek a fenntarthatóság figyelembe vételével.

Kiemelt figyelem fordítása a kollégium nyitottságának érvényesítésére

Rendszeresen bővítjük intézményen kívüli kapcsolatainkat. Arra törekszünk, hogy gyermekeinket elfogadtassuk ép társaikkal, és megtanítsuk őket önmaguk elfogadására is. Építjük és mélyítjük kapcsolatainkat civil szervezetekkel, valamint a többségi köznevelési intézményekkel.

Az elv alkalmazása során a tanulók ismereteit, tapasztalatait (az intézményen kívülit is) rendszerezzük, megerősítjük vagy javítjuk.

A különböző kulturális, sportjellegű programokba is bekapcsolódunk, számítva a szülők együttműködésére.

Sokoldalú, aktív közösségi élet, tevékenykedtetés megvalósítása

Közösségformáló programok keretében a hagyományok közös ápolásával, újak teremtésével, az ünnepek, a kulturális - és sporteseményekkel alakítjuk ki a közösségi életet.

Kollégiumunk diákönkormányzati munkacsoportja együttműködik az intézményi diákönkormányzattal.

A közösségi életet a délutáni, illetve témanapok, hetes projektek színesítik. A programokat a tanulók ötleteit is figyelembe véve a diákokkal közösen szervezzük és valósítjuk meg.

Törekszünk a tanulók önszerveződési képességének kibontakoztatására, a tanulók egymás közötti kommunikációjának fejlesztésére. Ezzel hozzájárulunk döntéshozás képességének kialakulásához, a problémamegoldás és a konfliktuskezelési technikák, módszerek elsajátításához.

Egyéni fejlesztési tervek tükrében a gyerekek - tanulók egyéni fejlődési ütemét figyelembe vevő fejlesztő tevékenységrendszer alapján - a megfelelően biztosított feltételek, és állandó gyakorlás mellett - a diákok elsajátítják az önálló életvitelhez szükséges önkiszolgálás munkafolyamatait.

A feladatok végrehajtásának szervezését és állandó ellenőrzését a pedagógusok, gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek végzik, akik fokozatosan biztosítják a gyermekek, tanulók minél nagyobb önállóságát, öntevékenységét, a munkában való aktív

részvételét, motiváltságát.

A motiváció, a pozitív megerősítés elvének folyamatosan alkalmazása

Nevelőmunkánk során felértékelődik az emocionalitás, az érzelmi ösztönzés, a motiváció. A tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése folyamatos alkotóeleme munkánknak.

A gyermekeket és tanulókat a pozitív megerősítés elvének alkalmazásával ösztönözzük a magukénak érzett cél megvalósítására, hogy jobb színvonalú gyermeki, tanulói tevékenységre, eredményességre törekedjenek. Erősítjük én tudatukat, cselekvési kompetenciájukat, perszonális és szociális integrációjukat.

A tanulás tágabb értelmezésének alapelvét érvényesítjük

Kollégiumunkban a komplex személyiségfejlesztést szolgáló foglalkozások, szervezett foglalkozások, különböző tanulási formák azt a célt szolgálják, hogy tanulóink személyiségében tartós és használható tudás épüljön ki.

A tanulást az ismeretek bővítését, ismeretek hagyományos és IKT eszközökkel történő gyakorlással segítjük elő.

Az egyéni megsegítés, korszerű, differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárások, a hatékony egyéni fejlesztés, az adaptív módszerek alkalmazása minden foglalkozás alapját képezik.

Kollégium – iskola kapcsolata

A kollégium a tanuló iskolai magatartását, tanulmányi eredményét is figyelemmel kíséri. A hatékony szervezeti kommunikáció megvalósítása érdekében a kollégiumunk szorosan együttműködik a többi intézményegységgel a tanuló eredményes iskolai előmenetele, valamint a komplex személyiségfejlesztése érdekében.

Tevékenység	**Módszer**	**Felelős**	**Határidő**
A tanuló iskolai munkájának megismerése (magatartás, szorgalom)	egyéni elbeszélgetés, óralátogatás, konzultáció osztályfőnökökkel, szaktanárokkal	kollégiumi nevelőtanár	folyamatos

Tanulási problémák feltárása, fejlesztési lehetőségek egyeztetése	interjú, egyéni elbeszélgetés, megfigyelés konzultáció	kolégiumi nevelőtanár	folyamatos
Tanulmányi eredmények, figyelemmel kísérése	konzultáció az osztályfőnökkel	kollégiumi nevelőtanár	folyamatos
Formális tevékenységek	főbb dokumentumok vizsgálata közös nevelési értekezletek, közös továbbképzések	nevelőtanár, intézményegység-vezető	munkaterv szerint
A hátrányos helyzetű diákok segítése, hátránykompenzáció	egyéni elbeszélgetés, szülői konzultáció	kollégiumi nevelőtanár, gyermek és ifjúságvédelmi felelős	folyamatos

A kollégiumi nevelő - oktató tevékenység szervezésének alapja:

- tanuló – tanulóval
- tanuló – felnőttel való együttműködés.

Az intézményegység a kapcsolati háló szélesítésére törekszik diákjaink integrációjának elősegítése érdekében.

- szülőkkel
- iskolákkal
- civil szervezetekkel
- nevelési-oktatási intézményekkel
- művelődési intézményekkel.

A különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének - oktatásának legfontosabb alapelve a differenciált tanulás-szervezés, valamint az egyéni képességek figyelembe vételével tervezett egyéni-, szociális és együttműködési kompetenciák fejlesztése, a komplex személyiségfejlesztés a közösségi élmény megélésének biztosításával.

Kiemelt kollégiumi feladat a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevételével, a legeredményesebb módszerek alkalmazásával az egyéni képességekhez igazodó fejlődés

elősegítése, a minél zökkenőmentesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségének megteremtése érdekében.

A tanulók fejlesztésének távoli célja a pályaválasztás segítése, az életre, önálló életvitelre való felkészítés.

Célkitűzésünk, hogy a kollégium

- segítse a tanulókat a hátrányok kompenzálásában
- biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz
- hozzájáruljon az életminőség javításához
- segítse elő a társadalmi mobilitást.

A kollégiumi nevelés – oktatásnak rendkívül fontos a szerepe az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, valamint a tehetség fejlesztésében, gondozásában és a felzárkózás segítésében.

A kollégium változatos programokba, szabadidős tevékenységekbe való bekapcsolódás mellett a nyugodt pihenés megteremtésével tanulóink komfortérzetét növeli, ahol a diákok kellemes környezetben a kulturált magatartási és közösségi szabályok betartásával otthon érezhetik magukat.

A kollégium pedagógiai programjára építve valósítja meg

- a tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elveit
- a tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkózását elősegítő tevékenységét
- a kollégiumi közösségi tevékenységek programját.

Az intézményi kollégium – a célok elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

a) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
b) demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
d) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
e) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;

f) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
g) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
h) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
i) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
j) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

Kollégiumunk nevelési elveinek legfőbb jellemzője

- humanista
- szeretetteljes légkörű
- gyermekközpontú pedagógiai szemlélet megvalósítása.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

- *A tanulás tanítása*

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit az iskolai könyvtárban, IKT eszközön az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Az egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítása, az élményt adó tanulási szokások kialakításával. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulókban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások

kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

- *Az erkölcsi nevelés*

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

- *Nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

- *A családi életre nevelés*

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek,

értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a szexuális nevelés kérdéseivel is.

- *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jogra épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap az intézményi diákönkormányzat kollégiumi csoportjának rendszere.

- *Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése*

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

- *A testi és lelki egészségre nevelés*

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

- *Felelősségvállalás másokért, önkéntesség*

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulókban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

- *Fenntarthatóság, környezettudatosság*

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

- *Pályaorientáció*

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával

kapcsolatban álló iskolákkal, kollégiumokkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

- *Gazdasági és pénzügyi nevelés*

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulóik felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégiumi diákönkormányzati csoport tevékenységének működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

- *Médiatudatosságra nevelés*

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának, kritikus, etikus és biztonságos alkalmazásának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

Az életrend összhangot alkot a kollégium és az intézmény egyéb egységeinek működésével. Kialakítása rugalmasan, a tanulók személyiségjogainak figyelembevételével valósul meg.
A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, kiemelten a szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, a társadalmi beilleszkedést.

A sajátos nevelési igény, az életkori, valamint egyéni fejlődés figyelembevételével biztosítja a kollégium a meghatározott idejű zavartalan pihenés, alvás feltételeit. A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztésén keresztül a komplex személyiségfejlesztést szolgálja.

A tanulók életrendjének pedagógiai elvei:

- egészséges életmód, életritmus kialakítása
- az intézményegységek életrendjének, munkarendjének figyelembe vétele
- a szülői, gondviselői elvárások figyelembe vétele
- egyéni és a közösségi érdekek összehangolása
- a munka, az aktív pihenés és a pihenés egyensúlyának biztosítása
- a tanulási feltételek megteremtése.

Kiemelt szerepet kap:

- szocializációt segítő képességek fejlesztése
- egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanulása, alkalmazása
- egészséges életmódra való nevelés
- környezeti- és fenntarthatóságra nevelés
- az eredményes társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások (szabadidős programok, önkiszolgálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás, képességfejlesztés, közösségfejlesztő foglalkozások)
- mentálhigiéné, egészséges lelki élet kialakítása és megtartása.

A kollégium sajátos nevelési igényű tanulók nevelése- oktatása során figyelembe veszi

- az iskola nevelő-oktató munkájának célkitűzéseit
- a tanulók érzelmi, fizikai állapotát, egyéni sajátosságait
- szülők, gondviselők elvárásait.

A kollégiumi közösségi programok elősegítik a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, a másság elfogadásának képességét.

A tematikusan szervezett szabadidős foglalkozások eltöltését kultúrfoglalkozások, munkafoglalkozások, szakköri foglalkozások is színesítik.

A felzárkóztató, valamint tehetségfejlesztő programokon a diákok érdeklődésüknek megfelelő szabadidős foglalkozásokon vehetnek részt.

A kollégiumi mindennapokat jellemző sportköri foglalkozások a mindennapi testedzés lehetőségét is megteremtik a tanulók számára. A rendszeres testedzés különböző sportágak megismerésén túl nagyban hozzájárul az egészséges életmód kialakításához, a közösségi magatartás pozitív irányú alakulásához.

Bajai Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény kollégiumában kiváló képzőművészeti nevelés és oktatás, valamint tehetséggondozás is zajlik. A fejlesztő-, és tehetséggondozó szakkörök hozzásegítik diákjainkat a vizuális kultúra, manuális készség, a finommotorikus koordináció fejlesztéséhez.

Az ének-zenei, valamint hangszeres tevékenység szerepe fontos a beszéd indítása, a beszédszervek ügyesítése, zenei képességek, valamint a memória javítása érdekében a harmonikus lelki egészség megsegítése mellett.

A szakköri foglalkozások során a mozgáskultúra fejlesztése mellett a tanulók öntevékeny kreatív ötletei is megvalósulnak.

A tudatosan kialakított ÖKO – morál a környezetvédelmi tevékenységek, a sporthorgász szakkör kiegészítéseként a madárvédelmi tevékenységek rendszerszerű tevékenysége egészíti ki a programokat a fenntarthatóság pedagógiájának értékteremtő erejével.

A különböző csoportokban, körökben való aktív tevékenykedés nem csupán a gyermekek képességeit fejleszti - hozzájárulva ezzel egy jól választott szakmához szükséges kompetenciák fejlesztéséhez -, hanem egyúttal a társak és barátok iránti toleranciát erősíti, ami segíti diákjainkat a későbbi társadalmi beilleszkedésben. A szabadidős foglalkozásokon sikerélményhez juttatják azokat a gyermekeket is, akik a tanórákon ritkán, vagy egyáltalán nem tudnak jó eredményeket elérni. A foglalkozásokon nagyon jól kezelhetők diákjaink magatartási és viselkedési problémái, valamint lehetőséget ad a bizalomteli légkör kialakítására is.

A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium működésének rendje szervesen illeszkedik az intézményegységek működésének rendjéhez.

A kollégiumban a nevelőtanárok a délutáni foglalkozási csoportokban, a kollégium pedagógiai programja szerint, a csoportra készített éves foglalkozási tanmenetek, tervek

alapján végzik nevelő-oktató munkájukat.

Minden kollégiumi nevelőtanár a saját csoportjában látja el a tanulókkal kapcsolatos nevelési, illetve a tanulócsoport-vezetői feladatokat és az ezzel összefüggő adminisztrációs ügyviteli teendőket.

Törekszünk az állandóság érdekében arra, hogy a nevelőtanárok neveléssel lekötött munkaidejének kezdete lehetőség szerint a csoportjuk, osztályuk iskolai tanítási óráinak végéhez igazodjon.

A kollégiumnak gondoskodnia kell az óvodás, fejlesztő nevelés-oktatásban részt vevő, vagy iskolás gyermek/tanuló folyamatos pedagógiai felügyeletéről.

Gyógypedagógiai nevelésben részt vevő kollégiumként a pedagógiai program megalkotásánál figyelembe vesszük, és alkalmazzuk a gyerekek, tanulók sajátos nevelési igényéből adódó pedagógiai, és egészségügyi rehabilitációs célokat és feladatokat is.

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a gyermekek, tanulók optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást.
A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

A kollégiumi élet megszervezése során biztosítjuk a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe vesszük a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi és kollégiumi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégium napirendje	
6:00 - 6:30	Ébresztő, tisztálkodás, szobarend kialakítása
6:45 – 7:45	Reggeli, gyógyszerelés
7:30 – 7:45	Szobaszemle

7:45	Egészségügyi ellátás igénylése, betegjelentés
7:50	Kollégium zárása
12:55	Kollégium nyitása
13:00 -	Ellenőrzés, egyéni beszélgetés, felkészülés a tanulásra
15:20-15:45	Uzsonna
16:05-18:30	Kollégiumi foglalkozások; differenciált képességfejlesztő foglalkozás, csoportos felkészítő foglalkozás, csoportvezetői foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás, közösségfejlesztő foglalkozás, tematikus csoportos foglalkozás
18:30-18:45	Vacsora, gyógyszerelés
18:45-21:10	Kollégiumi foglalkozások; tematikus szabadidős foglalkozások, szakkörök
21:10 -	Hálórend kialakítása, felkészülés a takarodóra
21:15-	Lámpaoltás alsó és felső tagozatosoknak, értelmileg akadályozottaknak
21:30-22:00	Takarodó szakiskolásoknak

A kollégium a foglalkozásokat kollégiumi csoportonként heti huszonnégy órás keretben szervezi meg. A foglalkozások célkitűzései és időtartama a sajátos nevelési igényű tanulók speciális nevelési igényeihez, a fogyatékosság mértékéhez, egyéni képességeihez, terhelhetőségének megfelelően igazodnak. A foglalkozások időtartama általában 45 perc. A foglalkozásokat – a pedagógiai igények alapján – tömbösíteni lehet (pl. intézményen kívül külső partner bevonásával megvalósuló foglalkozás stb.).

Foglalkozás neve	**Heti óraszáma**
Differenciált képességfejlesztő foglalkozás	4
Csoportos felkészítő foglalkozás	4
Csoportvezetői foglalkozás	1
Felzárkóztató foglalkozás	4
Közösségfejlesztő foglalkozás	1
Szabadidős tematikus foglalkozás	8

Szabadon választható kötelező foglalkozás	1
Tematikus csoportfoglalkozás	1
Összesen:	**24**

A kollégiumban lakó gyerekek, tanulók személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik.

A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a kollégiumi nevelőtanárok tartalmas és rendszeres együttműködés során hatékony tanuló megismerési technikákat alkalmazva ismerjék meg a gyermekeket, tanulókat és annak megfelelően az iskolai gyógypedagógusokkal együttműködve segítsék elő személyiségfejlődésüket.

A kollégium a diákjai részére a komplex fejlesztést szolgáló differenciált képességfejlesztő, felzárkóztató, tehetségkibontakoztató, továbbá a szabadidő eltöltését szolgáló egyéb foglalkozásokat, illetve a tanulóval való egyéni törődést biztosító foglalkozásokat szervez.

A kollégium által biztosított foglalkozások

A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium a nevelési folyamatot, a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, foglalkozások keretében szervezi meg.

Kollégiumunkban a személyiségfejlesztést szolgáló foglalkozások, szervezett foglalkozások, tanulási formák azt a célt szolgálják, hogy tanulóink személyiségében tartós és használható tudás épüljön ki.

Tanulást segítő foglalkozások

Csoportos felkészítő foglalkozások

Rendszeres iskolai felkészülést biztosító csoportos foglalkozás.

A rendszeres, napi felkészülést szolgáló tanulási tevékenység közvetlen pedagógusi irányítással, egyes csoportoknál tanulópárok szervezésével, meghatározott időkeretben történnek.

Igyekszünk a nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetet kialakítani és korszerű, a gyerekek öntevékenységére, cselekedtetésére jobban építő tanulásszervezési módszereket alkalmazni.

Kooperatív jellegű tevékenykedtetéssel, a tér átrendezésével kellemesebb, kötetlenebb környezetben, sok esetben sikeresebben végezhetnek tanulóink egyéni differenciált feladatok megoldására is lehetőségeket nyújtó csoportos tevékenységeket.

A korszerű módszerek (kooperatív technikák, projektoktatás elemeinek) alkalmazásával a tanítást – tanulást, kooperációt segítő, közösséget fejlesztő hatást állítjuk céljaink szolgálatába.

Csoportvezetői foglalkozások

Csoportvezető nevelőtanár által irányított, a csoporthoz tartozó tanulók számára kötelező foglalkozás, melynek célja a kollégiumi csoport életével kapcsolatos események, tevékenységek, feladatok, problémák megbeszélése, értékelése.

Differenciált képességfejlesztő foglalkozások

A tanulás és annak segítése, valamint a tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése központi helyen áll a kollégium valamennyi tevékenységrendszerében. Kiemelt cél a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően; tanulók egyéni képességeinek fejlesztése, főként a hátrányok leküzdése, gyengébb területek kompenzálása. A tehetséges tanulók foglalkoztatásának biztosítása, egyéni differenciált fejlesztő munkával, és egyénileg nyújtott szabadidős tevékenységek alatti különfoglalkoztatással, versenyekre történő felkészítésekkel valósul meg.

Felzárkóztató foglalkozások

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, önmagához mért fejlesztése (az egyéni fejlettségi szintet, illetve az egyéni képességeket maximálisan figyelembe véve) egyéni fejlesztési terv szerint, egyéni vagy csoportos foglalkozáson, differenciált oktatásszervezéssel történik.

A felzárkóztató foglalkozásokon kiemelt feladat az anyanyelvi kompetencia fejlesztése, a szókincsfejlesztés és szókincsgazdagítás, a helyes nyelvhasználat, a kommunikáció erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése.

Közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

Közösségfejlesztő foglalkozás a kollégiumi csoportok számára a tanulók ön és társas megismerésének, a reális ön- és társas értékelésnek fejlesztésére, a szociális és érzelmi kompetencia szocializációt, a közösségbe való beilleszkedést támogató fejlesztése a csoport, illetve a diákok szükségleteihez igazítottan.

A közösségfejlesztő foglalkozás támogatja a társas kapcsolatok kialakítását és fenntartását, az önismeret, a kapcsolatteremtés, a kapcsolattartás képességének célzott fejlesztését, ezáltal a harmonikus közösség kialakulását, az abban való egyéni felelős részvételt.

Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Nevelőtárgyú beszélgetések

A tervezett nevelőtárgyú beszélgetések egy része az önálló tanulócsoport-vezetői tevékenységnek megfelelően szervezett, és a tanulók sajátosságaihoz, problémáihoz igazodik.

Az előre tervezett témák között a család, az életkori- és sajátos élethelyzetükből adódó problémák megbeszélése szerepel.

A személyes törődést nyújtó tevékenységek keretében lehetőséget kell biztosítani a tanulók számára, hogy egyéni problémáikat feltárják, így segítséget kapjanak a konfliktusok megoldásához, a megoldhatatlan problémákból adódó feszültségek levezetéséhez.

Szabadidős tematikus foglalkozások

Szakkörök

Tantárgyi ismeretbővítés, tanulmányi és sportversenyekre történő felkészítés, a pályaválasztás segítése érdekében, illetve a szabadidő hasznos eltöltése, az önálló életvitelre való felkészítés segítését szem előtt tartva szervezett szakköri foglalkozásokat szervezünk.

A szabadidős foglalkozásoknál törekedni kell a különböző képességek kibontakoztatására, a fejlesztési lehetőségek minél teljesebb megvalósítására, ismeretek gyakorlati alkalmazására, valamint az ismeretek bővítésére és megszilárdítására. A szakkörökön az önálló tevékenységre nevelés, valamint a szociális kompetenciák kiemelt fejlesztése valósul meg.

A foglalkozások célja, hogy sikerélményhez juttassa azokat a tanulókat is, akik tanulmányaik során nehezen teljesítenek.

Tehetségfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások

A tehetséggondozás és fejlesztés kiemelt figyelmet kap a kollégiumi nevelés-oktatás folyamatában. A teljes pedagógiai folyamatot felöli a tehetség felismerése, fejlesztése, gondozása, melyek szakkörök, szabadidős foglalkozások keretében célzottan valósulnak meg.

A tehetség akkreditáció során a következő kollégium által készített és kidolgozott programon alapuló tehetséggondozó foglalkozások működnek: Dobkör tehetséggondozó foglalkozás, Ess neki, fess neki vizuális tehetséggondozó foglalkozás, Zenebona tehetséggondozó foglalkozás, Tehetséggondozó tánc foglalkozás, Labdamánia tehetséggondozó foglalkozás.

Kultúrfoglalkozások

A foglalkozásokon gyermekeink, tanulóink elsajátítják a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet. Kiemelten a következő témákat építjük be a kultúrfoglalkozások anyagába: önismeret, énkép, szociális képességek fejlesztése, a tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése, a társadalmi szerepekre nevelés, a kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép, egyéni értékrend kialakítása.

Nemzeti értékeink megismertetése, hagyományaink ápolása, ünnepkörök és az ünnepekre készülés szintén kiemelt feladatkörként szerepel.

Fontos a mindennapi életre nevelés, a minél önállóbb életvitel kialakításának céljával olyan ismeretek nyújtása, amelyek elősegítik, hogy kialakuljon a gyerekekben, tanulókban a tolerancia, szociális érzékenység. Erkölcsi értékeik megfelelően fejlődjenek, elősegítve ezzel integrációjukat.

Munkafoglalkozások

A foglalkozások (pl. kézműves, vizuális, életvitel foglalkozás) ideje alatt törekszünk a gyermekeknek, tanulóknak minél szélesebb ismereteket adni a rendelkezésre álló eszközökről és anyagokról. Mindennapi tevékenységeinket megelőzi a használati eszközökkel kapcsolatos balesetvédelmi oktatás. A foglalkozások ideje alatt a diákok többféle technikát ismerhetnek meg.

A szakiskolai nevelésnél különösen nagy hangsúlyt fektetünk az őket körülvevő környezet esztétikumára, tisztántartására, igényes kialakítására. Célunk, hogy a kollégiumot elhagyva

alapvető készségekkel rendelkezzenek a mindennapi élethez szükséges praktikus ismeretek alkalmazásához.

Játékfoglalkozások

A sajátos nevelési igényű, értelmi fogyatékos gyermekek nevelésében nagyobb hangsúlyt kap a játék, az életkori és egyéni sajátosságaikhoz igazodva.

A játék, mint pedagógiai eszköz, fontos szerepet kap az értelmi fogyatékos gyermekek tanulásának megsegítésében, fontos személyiségformáló, önkifejező, feszültségoldó szerepe is van. A játék olyan örömforrás, amelyben minden gyermek felszabadul.

A tanulási képességek elsajátításához nélkülözhetetlen a játék, mely által könnyebb a tanulás is a játékon, játékos cselekedtetésen keresztül.

Célunk a gyerekek olyan pozitív személyiségjegyeinek alakítása, mint a türelem, a kitartás, a segítőkészség, egymás megbecsülése.

A gyakorló, konstrukciós, didaktikus, szabály- és szerepjátékok, valamint spontán és a szabadban játszható játékok minden csoportunk életében fontos szerepet töltenek be.

Szerepjátékok, dramatizálások, társasjátékok, körjátékok, népi játékok, játékos mozgásfejlesztések teszik színesebbé a gyerekek mindennapjait. A szerepjátékon keresztül sajátíthatják el a valós élethelyzetekben előforduló, a mindennapi élethez kapcsolódó tudást.

A közös játék során megismerhetjük a gyermekek jellemét, képességeit, melynek nagy szerepe van a lelki-testi egészségük megőrzésében. Fejleszti a gyermekek gondolkodási képességét, segít a kudarctűrés, konfliktuskezelés, másság elfogadása, a társas együttműködés, kooperáció elsajátításában. A diákok megismerhetik, átélhetik saját érzelmi sokszínűségüket. A játék értékközvetítő hatású: minél differenciáltabb a játék, annál jobban fejlődnek az érzelmi, intellektuális, szociális képességek.

Minél kitartóbban, a játék örömét átérezve, megélve játszik a gyermek, annál jobban kialakulnak a gondolkodási képességei, kreatívabb, kitartóbbak az iskolában. A kollégiumi nevelés során igyekszünk minél kreatívabb, fantáziadúsabb játéktevékenységet, játékeszközöket biztosítani a gyermekek számára, ezzel is hozzájárulva a tanulási képességeik fejlődéséhez.
A játékfoglalkozások és a szabadidős spontán, kötetlen játékok szabadtéren, vagy a kollégiumi, illetve intézményi helyiségekben valósulnak meg.

Környezeti nevelési és egészségnevelési foglalkozások

A kollégium minden tevékenységrendszerében kapcsolódik a Környezeti nevelési, környezetvédelmi és az Egészségnevelési, egészségfejlesztési program által megnevezett célok megvalósításához.

Egészségvédő foglalkozásokon hangsúlyt kap a tanulók egészségének védelme érdekében a balesetek, káros szenvedélyek megelőzése, szexuális felvilágosítás is.

A környezet védelmére nevelni, az Ökoiskola céljainak való megfelelést elősegíteni fontos feladataink közé tartozik.

A kollégiumi csoportközösség építése nevelési célok tudatosításával, az egyéni bánásmód következetes alkalmazásával történik.

A verbális kommunikáción túl építünk a tapasztalatok bővítésére a gyógypedagógia által preferált módszereket is alkalmazva, mint a tevékenykedtetés, drámajáték stb.

A kollégiumunkban működő szakkörök (horgász, madárbarát, kézműves, életvitel, báb, színjátszó stb..) foglalkozások (asztalitenisz, illemtan, digitális kultúra, közlekedési ismeretek stb..) a fejlesztő nevelés-oktatásban részesülő, értelmileg, valamint tanulásban akadályozott óvodás, általános iskolás, készségfejlesztő iskolás, tanulásban akadályozott óvodás, általános iskolás és szakiskolás diákok számára biztosítják az egyenlő hozzáférési lehetőséget.

Projektprogramok, témanapok, témahetek a kollégiumban

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti a kollégium az alábbi projekteket valósítja meg témahét, témanap keretében. A témehetek célja, hogy a mindennapokban használható gyakorlati ismereteket játékos, élményszerű formában ad át a tanulók számára.

a) „PÉNZ7" pénzügyi és vállalkozói témahét

A „PÉNZ7" pénzügyi és vállalkozói témahét célja a tanulók pénzügyi kultúrájának és vállalkozói ismereteinek fejlesztésére, bővítése. A kollégium a témahét keretében a tanulók képességeinek és sajátos nevelési igényeinek igazodva ismeretátadó, tevékenykedtető, játékos formában igyekszik a pénzügyi tudatosságra nevelni a tanulókat.

A témahéten az „Okosan a befektetésekről” és a kiberbiztonság a kiemelt téma, mely az egyes korosztályok tudásszintjéhez és kognitív képességéhez igazított.

b) Digitális Témahét

A Digitális Témahét fő célja a digitális pedagógia módszertanának népszerűsítése és elterjesztése a köznevelésben. A kollégiumi nevelés-oktatás során a témahét keretében, a tanulók képességeihez és sajátos nevelési igényeikhez igazodva, IKT technológiával támogatva ismeretátadó, tevékenykedtető, játékos keretek között, az adott kollégiumi csoport sajátosságaihoz igazítottan történik a tanulók digitális kompetencia-fejlesztése.

c) Fenntarthatósági Témahét

A fenntarthatósági témahét célja, hogy felhívja a figyelmet a környezet védelmének és a fenntarthatóságának fontosságára. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megismerjék a téma fontosságát, felfigyeljenek személyes érintettségükre. A témahét keretében tanórák és programok keretében igyekszünk a környezetvédelemre érzékeny szemléletet tanulóinkban kialakítani, felismertetve a fenntartható és nem fenntartható környezetet, valamint saját aktív szerepüket.

A témahét keretében a környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság kiemelt szerepet kap.

d) Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek *témanap (Magyar Diáksport Napja)*

Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek témanap célja a tanulók az egészséges életmóddal kapcsolatos tudásuknak bővítése, életmódjuk, magatartásuk alakítása. A témanap keretében az egészséggel kapcsolatos előadásokat, és különböző sporttevékenységeket szervezünk tanulóinknak.

e) Állatvédelmi Témahét

Az Állatvédelmi Cselekvési Terv Kidolgozásáért és Végrehajtásáért Felelős Kormánybiztosi Titkárság szervezésű témahét a felelős állattartást és az állatvédelmet helyezi a fókuszba.

A cél a kollégiumos, sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók szemléletformálása, ezzel kialakítva a belső motivációt a cselekvő és fenntartható állatvédelemre. A mai kor gyermekei formálják jövőnket, ezért is fontos elsősorban a felnövekvő nemzedék tudását kiszélesíteni, empatikus képességeiket magasabb szintre emelni, ezáltal etikus állattartásra, állatvédelemre

ösztönözni őket. Az állatbarát szemlélet fejlesztése a társadalom tagjaiban korosztálytól függetlenül nemzeti érdek.

f) „Diákok hangja" témanap

Biztonságos és nyitott keret teremtésével a gyermekek és a diákok megfogalmazhatják tapasztalataikat, véleményüket, ötleteiket és javaslataikat az őket érintő óvodai és iskolai kérdésekről.

Kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszáma

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja a diákok számára az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait a sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladata különösen:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. A testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások éves óraszáma

TÉMAKÖR	**óvoda, fejlesztő nevelés-oktatás, 1–8. évfolyam**	**9. évfolyam**	**10. évfolyam**	**11. évfolyam**	**12. évfolyam**
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel, ezen belül minden héten egy kötelező tematikus csoportfoglalkozással kell számolni.

A tematikus csoportfoglalkozások témaköreinek éves 37 óraszáma az adott tanulócsoport sajátosságait figyelembe véve

- életkori sajátosság
- aktuális fejlettségi szint
- értelmi, érzelmi állapot
- sajátos nevelési igényeit és fogyatékosságának típusához

igazodva a kiemelt fejlesztési céloknak, kompetenciáknak megfelelően egészülnek ki.

A tanulás tanítása

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása.

A társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés érdekében kiemelten fontos felkészíteni őket az egész életen át tartó tanulásra.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók igen eltérő egyéni adottságokkal bírnak, fejlesztésük során egyénenként is eltérő nevelési, oktatási igények és szükségletek jelentkeznek. Tanulásukat, a fejlesztés szokásos útjait, módszereit jelentősen módosítja a kommunikáció és a beszéd fejlődésének sajátos útja, a megismerő funkciók késleltetettsége, a lassúbb tanulási tempó, a figyelem ingadozása, az alacsonyabb fokú terhelhetőség.

A sikeres tanítás-tanulás feltétele a kis csoportokban, egyéni differenciálás mellett történő cselekedtető módszerekkel történő képességfejlesztés, a kis lépésekben való haladás, a gyakori ismétlés, a jól átlátható, ösztönző tanulási környezet.

A diákok sajátosságaihoz illeszkedve kiemelt az egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítására, az élményt adó tanulási szokások kialakítása. Törekedni kell a tanulók saját tudásáról való reális ismeretek kialakítását, valamint a növekvő felelősségvállalást a saját tanulásukért az egész életen át tartó tanulásra való felkészítéshez, valamint a társadalmi integráció és a későbbi munkaerő-piacra történő belépéshez.

A fejlesztés alapja az alkalmazkodás az egyéni tanulási tempóhoz, az állandó megerősítés, gyakorlás, pozitív visszajelzés, megerősítés biztosításával.

Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az IKT eszközökön is információkeresés különböző formáit a könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető technikáján keresztül.

Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést, az időbeosztás elsajátítását.
A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulókban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint beépülésük elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe.

Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.

A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti beláttani a sajátos nevelési igényű diák számára, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk

Ki kell, hogy alakuljon a tanuló viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi

kultúránk értékeinek, hagyományainknak a megismerését.

A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.

Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

A kollégium segítse elő a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös tekintettel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A tanulók élhessék meg a szülőföld szeretetét, különösképpen a hagyományok, és értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, a nemzeti, történelmi, és kulturális örökség megbecsülését.

A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése. Fontos az egységes nemzettudat erősítése, a nemzeti és európai önazonosságra nevelés.

Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között.

Képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalt helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.

Tudják, hogy a felelős állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék az állampolgári jogokat és kötelezettségeket.

Feladatunk felkészíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diákönkormányzati csoport rendszere, amely lehetőséget ad a demokratikus jogok gyakorlására. Amennyiben lehetőség van rá, nagyobb városi rendezvényeken, (pl. koszorúzások, megemlékezések) ünnepi műsorokon való részvétel kollégiumi nevelőtanárok kíséretében.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A gyerekek, tanulók saját személyiségének megismerése, a megfelelő önértékelés nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a helyes önismeret.

A gyerekek, tanulók önismeretének alakításához a mindennapokban fontos a pozitívumokra építő, folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, és az önbizalom erősítése. Törekedni kell a különböző módszerek alkalmazásával pl. szituációs játék, dráma játék,… a reális önértékelés kialakításához.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a

kollégium kiemelt feladata a családi életre nevelés, a harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülésére nevelés. Ez a nevelés segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. Segíteni kell a tanulókat a családi és egyéni probléma helyzetek feldolgozásában, szükség szerint pszichológus, gyermekvédelmi szakember bevonásával.

A kollégiumnak foglalkoznia kell a NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is. Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie nevelő-oktató munkánk teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerep jut a társadalmi beilleszkedésben.

A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához, segítse elő a mindennapos testnevelés, testedzés megvalósulását.

Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

A testi, lelki egészség fejlesztés részét képezi alternatív technikák alkalmazása: relaxáció, jóga, mentál higiénés előadások, Snoezelen terápiás szoba, sószoba, tibeti hangtál terápia, zeneterápia, kutyaterápia, kirándulások, túrák, természeti környezet megismertetése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A személyiségfejlesztő nevelés különös jelentőséggel bír a elfogadása, a betegség, a sérült ember iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása terén.

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős emberi, állampolgári léthez.
A közösségi felelősségvállalás fejlesztésében az indirekt nevelési módszerek pl. személyes példamutatás, pozitív minták közvetítése stb. kiemelt jelentőségű.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek életüket befolyásolhatják.

Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, valamint a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez szükséges a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti és társadalmi környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell, hogy jelentkezzen. Törekedni kell az öko morál kialakítására rendszerszerű tevékenységekkel pl. szelektív hulladékgyűjtés, madárvédelmi programok, túrákon való részvétellel a fenntarthatóság pedagógiájának lehetőségeinek kihasználásával.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók eltérő képességeihez, és életkorához igazodva és a

lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken.

Megismerhetik az általuk végezhető értelmes munkatevékenységeket, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A kollégium – a szakiskolával együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést, az ahhoz szükséges képességek fejlesztését.

Törekedni kell a különböző szakkörök által a minél teljesebb és egyéni képességeknek megfelelő szakmai orientációra.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumban a lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok) adta egyénileg is különböző lehetőségekre.

Ennek megfelelően célszerű a szülőkkel, gondviselőkkel együttműködve olyan gyakorlatokat, és megfelelő gyakorlati hátteret biztosítani, hogy a munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés módját elsajátíthassák, gyakorolhassák.

A kollégiumnak – köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a sajátos nevelési igényű tanulóink ismereteket szerezzenek az értékteremtő munka, a célszerű gazdálkodás, javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén, valamint felismerjék saját felelősségüket.

Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az

egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

A kollégium a diákönkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti a felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Képességeiknek megfelelően értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket. Tudatosuljon bennük az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.

A diákokkal ismertetni kell a működésének és hatásmechanizmusának törvényszerűségeit és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját. Meg kell ismertetni a diákokkal a közösségi oldalak veszélyeit, azok kritikus, etikus és biztonságos használatát. Rá kell vezetni őket, hogy a személyes információ megosztása sok esetben káros lehet számukra. Fel kell hívni figyelmüket az internet és a számítógépfüggőség veszélyeire.

Képességeiknek megfelelően értsék a reklám és fogyasztás összefüggését, erősítve a tudatos vásárlási szokások, valamint az egyéni értékrend kialakítását.

Meg kell tanítani a tanulókat a tanulási folyamatot, valamint társadalmi beillesztkedést segítő praktikus internet használatra.

Házi feladatok és otthoni munkák

Az otthoni tanulás támogatásához – az egyéb platformok használata mellett- az e- KRÉTA rendszeren keresztül, a házi feladatok funkció használatával is el tudjuk juttani a feladatokat, tananyagokat a tanulókhoz és szüleikhez. A felületen lehetőség van a foglalkozásokról/tanórákról jegyzet készítésére, valamint weboldalak linkjeinek csatolására, melyekre rákattintva, a tanuló és/vagy a szülő – a mobil applikáció vagy internetes felület segítségével – meg tudja nézni az ismeret- és tananyagot. A házi feladatok funkcióban a kapcsolattartás kétirányú is lehet, mivel a pedagógusok saját maguknak beállíthatják, hogy diákok is tölthessenek fel a feladathoz kiegészítéseket, és hozzászólásaikban akár kérdezhetnek is a tanártól a feladattal kapcsolatban.

Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A gyógypedagógiai kollégium a kollégiumi nevelés országos alapprogramját figyelembe véve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásához irányelveinek megfelelően pedagógiai és egészségügyi habilitációs célokat és feladatokat is ellát.

Intézményi alapértékeink között meghatározó az egészséges életmódra nevelés.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

Tanulóink komplex fejlesztési célja, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségi állapota és egyéni képességei szerint fejlesztő környezetben, szakszerű egyéni bánásmóddal kibontakoztassa képességei maximumát. Ezzel testi – lelki egészségük fejlődése is megvalósul.
A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása. Egyéni sajátosságok figyelembevételével neveljük a diákokat az egészséges és kulturált életmód igényére, annak kialakítására.

A kollégiumi nevelő-oktató munka során a gyerekekkel, fiatalokkal felismertetjük az egészséget károsító tényezőket, valamint megismerik a helyes táplálkozás, a sportolás és a mindennapi mozgás egymásra gyakorolt pozitív hatását, a káros függőségek negatív következményeit.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést a kollégiumi foglalkozások körébe is beépítjük. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások keretében az állandó, vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú szakköröket, foglalkozásokat, versenyeket, vetélkedőket szervezünk.

Változatos szabadidős programok, tevékenységek során személyes példamutatással is elősegítjük a tanulókban az egészséges életmód iránti igényének kialakítását.

Védőnői előadások alkalmával prevenciós előadások megtartásával is megvalósul az egészségvédelem, egészségfejlesztés.

Az egészségfejlesztés a családi életre nevelés valamint a testi és lelki egészségre nevelés feladatkörében is megvalósul.

Kiemelt céljaink:

- belső igényszint emelése az egészséges, kulturált életmód iránt
- készségek és jártasságok kialakítása és megerősítése az egészségük megtartása érdekében az alábbi területeken:
- egészséges táplálkozási szokások
- egészséges mozgásfejlődés, helyes testtartás iránti igény
- higiénés magatartásra nevelés
- szabadidő tartalmas, hasznos eltöltése
- családi életre nevelés
- betegségek elkerülése, egészség megóvása
- mentálhigiéné, krízisprevenció
- relaxációs technikák elsajátítása
- függőségekhez vezető szokások, (alkohol, nikotin, drog, számítógépes játékok, internet) megelőzése, szenvedélybetegségek kialakulása
- harmonikus kapcsolat kialakítására nevelés, konfliktuskezelés

Feladata:

- tanulók teljeskörű felkészítése az egészséges életmódra
- harmónikus kollégiumi légkör biztosítása az egészséges életmód iránti igény megtartása érdekében
- felkészítés a betegségek megelőzésére ismeretek átadásával
- a kollégiumi higiéniai szabályok betartásának kialakítása
- célirányos szabadidős tevékenységek megvalósítása
- harmonikus pár- és családi életre való felkészülés motiválása
- a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásánakmegelőzésére történő ösztönzése

- felelősségérzet kibontakoztatása és megerősítése az önálló felnőtt életre
- helyes viselkedési minták elsajátításának kibontakoztatása

A nevelés során alkalmazott pedagógiai módszerek:

- magyarázat
- beszélgetés
- tanácsadás
- tudatosítás
- példaadás
- közvetett követelés
- gyakoroltatás
- öntevékenységre való késztetés
- formáló, segítő ellenőrzés
- pozitív értékelés.
- Színterei:

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzéseket a kollégiumi foglalkozásokon, szabadidős tevékenységek keretében, elsősegélynyújtó tanfolyamon, valamint e témakör köré szerveződő programokon valósítjuk meg.

Az egészségfejlesztés a családi életre nevelés terén

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A pedagógiai munka során segítséget nyújtunk a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítünk a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumi foglalkozásokon a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdései is feldolgozásra kerülnek.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Ösztönözzük a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek

képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzéseket a kollégiumi foglalkozásokon, szabadidős tevékenységek keretében, valamint e témakör köré szerveződő programokon valósítjuk meg.

Az egészséges életvitel megismertetése halmozott, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink számára különös jelentőségű, mivel otthoni sajátos szocio-kulturális környezetükben erre a területre vonatkozóan ritkán kapnak pozitív mintát.

A Boldogságóra program keretében levő foglalkozások vezérfonalat adnak a diákoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal. A Boldogság óra program témaköreinek feldolgozása hozzájárul a mentálhigiéné, az egészséges lelki élet kialakításához és megtartásához.

A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott fejlesztési területek válnak kiemelt fejlesztési területté a tanulók optimális fejlesztése érdekében.

Kollégiumunk a célok elérése érdekében az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevételével egyéni bánásmód és megsegítés alkalmazásával végezi tanulóink fejlesztését.

Az Nkt. 28. § (1) bekezdésének megfelelően a kollégium a foglalkozásokat kollégiumi csoportonként heti huszonnégy órás keretben a sajátos nevelési igényű, megkésett fejlődésű, értelmi fogyatékos gyermekek és diákok speciális igényeihez igazodva szervezi meg.

A kollégiumi foglalkozás lehet

a) felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó felkészítő, egyéni vagy csoportos foglalkozás,

b) közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozás.

A kollégium – igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseihez – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján:

A kollégium – a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez – a tanulók részére változatos kollégiumi foglalkozásokat szervez.

A tanulói részvétel szempontjából a kollégiumi foglalkozás lehet
a) kötelező vagy
b) kötelezően szabadon választható.

A kollégiumi nevelőtanárok olyan pozitív mintákat közvetítenek, melyek a személyiségfejlesztés mellett a tanár-diák viszony erősödésére is kihatással vannak.
Tanulást segítő foglalkozások keretében a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzációja valósul meg az egyéni bánásmód és megsegítés alkalmazásával.

Kiemelten hangsúlyos tevékenység a kollégiumban a felzárkóztatás, egyéni képességfejlesztés, a helyes tanulási módszerek elsajátíttatása, lehetőségekhez mérten tanulópárok létrehozása.

- A tanulókat saját fejlődési ütemüknek, egyéni képességeiknek megfelelően kell fejleszteni
- A fejlesztések a szakértői javaslatok alapján, valamint megfigyelések, illetve szakmai konzultációknak megfelelően történnek.

A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A kollégium kiemelt feladata a sajátos nevelési igényű, hátrányos-, illetve halmozottan hátrányos helyzetű diákjaink számára az életvezetési technikák elsajátítása, illetve a szocializáció elősegítése, mely támogatja a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket, társadalomba való zökkenőmentes beilleszkedésüket.

A tanulási alaptevékenységek segítése

- A gyermek alapgondolkodási és tevékenység specifikus, illetve önszabályozási képességeinek fejlesztése
- Figyelem fejlesztése
- Emlékezetfejlesztés
- Megértés fejlesztése
- Problémamegoldási készség fejlesztése
- Hatékony tanulási technikák elsajátítása
- Tanulási motiváció kialakítása

Életmód program bevezetése, egészségfejlesztés, családi életre felkészítés

- Egészségügyi ismeretek
- Családi élet megszervezésének ismerete
- Önálló életvezetéssel kapcsolatos tennivalók megtanítása
- Szabadidő hasznos eltöltésének gyakorlása
- Sport (különféle sportolási, edzési technikák elsajátítása)
- Olvasás megszerettetése
- Múzeumlátogatás
- Kirándulások
- Versenyek, vetélkedők
- A társadalmi integráció érdekében inkluzív környezet biztosítása
- Civil szervezetekkel való közös programok
- Többségi iskolákkal közös tevékenységek megvalósítása
- Öko, sport (sporthorgászat, gyalogos és kerékpáros túrák stb.) és művészeti (zene, magyar-, nemzetiségi és modern tánc, képzőművészet) programok előtérbe helyezése integrált környezetben.

Komplex Alapprogram

A 2026/2027. tanévben a kollégiumi intézményegység a Komplex Alapprogram szerinti feladatokat valósítja meg a gyógypedagógiai nevelés-oktatás során.

A KAP (Komplex Alapprogram) akkreditált továbbképzési program elvégzéséről tanúsítványt szerzett pedagógusok a komplex pedagógiai módszerek rendszerszintű együttesét beépíthetik az óráikba, foglalkozásaikba a kollégiumi nevelő-oktató munka során. Az alapprogram alkalmazása támogatja az órai alulmotiváltság megszűnését, a csoportos és egyéni siker növekedését, a tanulók önértékelésének javulását, a tanulók közötti kapcsolat erősödését, a hátrányos helyzetű diákok személyiségének komplex fejlesztését.

Amennyiben a pedagógus az intézmény pedagógiai programja alapján önkéntesen szerepet vállal a Komplex Alapprogram megvalósításában, úgy a program módszertani elemeit alkalmazza, az ehhez kapcsolódó speciális dokumentációt vezeti, aktívan részt vesz a programhoz kapcsolódó tudásmegosztásban, a tanügyi rendszerben a programhoz kapcsolódó jellemzőket rögzíti.

I. Alapelvek, célok, feladatok

1. Célok:

- A lemorzsolódás megelőzése, a tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- A kollégiumi nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve járuljon hozzá a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását.
- Transzverzális készségek fejlesztése (pl. kreativitás, kezdeményezőkészség, együttműködés, érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan alkalmazásának segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- Egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- Különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: *Tanulni élmény!*, amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

1. Fejlesztési feladatok:

- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük pozitív énképét, fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot.
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív attitűd kiépítése.

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon- és népismeret,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe.

3. További feladatok:

- Komplex személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása.
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (pl. modellezés, gamizálás, szerepjáték stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel a tanuló egyéni igényeihez igazítjuk a tanulást.
- A pedagógus alkalmazhatja a DFHT módszerét.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.

4. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek:

4.1. A tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

4.2. Alkalmazott módszerek:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- kooperatív munka, kooperatív tanulás

III. A komplex alapprogram sajátosságai:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik a kollégiumban.

1. A Testmozgásalapú alprogram (TA)

A TA a testmozgás kollégiumi környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.
Cél az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.
Az alprogram tartalma:
Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek alkalmazása, a differenciálásra építve.
Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása kollégiumi környezetben.
Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgásalapú támogatása kollégiumi környezetben.

2. Az Életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.
Az életgyakorlat-alapú koncepció figyelembe veszi a tanulók szükségleteit.
Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértezi fel.
Célunk még a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés,
- környezettudatosság (fenntarthatóság),

- állampolgári felelősség (közösségi szerepek),
- életút-támogató pályaorientáció,
- család, párválasztás,
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

A kollégiumban az önálló életvitelre való felkészítést szem előtt tartva minden kollégiumi csoportban legalább heti egy órában az életvitel foglalkozást alprogrami módszer alkalmazásával valósítjuk meg.

3. A Művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó kollégiumi foglalkozásokon a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó fejlesztésén keresztül hat.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó kollégiumi foglalkozások, programok biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén.
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása.
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevőközpontú tevékenységeken keresztül.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló kollégiumi környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása kollégiumi környezetben.

4. A Logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját a kollégiumi élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal (pl. papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket fel tudnak használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a kollégiumi foglalkozásokhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.
Az alprogram célja a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.
Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma:

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében
- Játékalapú megközelítések
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések
- Kártyajátékok
- Logikai játékok
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A Digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit transzverzális megközelítésben értelmezi és a digitális pedagógiai kultúra komplex módszetanát alkalmazza.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon, a tanulás és a tudás megszerzése örömforrás legyen, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát.

Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- IKT-alapú óratervezés

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. Ezen órák esetében átívelő transzverzális készségek (pl. kreativitás, kezdeményezőkészség, együttműködés, érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

3. Értékelés

A pedagógus nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a fejlesztési folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat.

Az értékelésnek fontos része

- az önértékelés,
- a társak értékelése.

A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi diákok heti egy órában vesznek részt közösségi fejlesztést, működést megvalósító csoportos foglalkozáson.
Kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő kiegészítő tevékenységek:

a) az intézményi diákönkormányzat kollégiumi tagjai a közösségi programok megszervezését segítik
b) kollégiumi diákfórumok (kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását.

A diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben

- az együttélés, az együttműködés,
- a döntés és felelősség,
- a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerése, gyakorlása valósul meg, mellyel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégium a közösségi élet fejlesztésének céljából az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki. Az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igény szükségleteinek figyelembevételével a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszervező képességére alapozva a kollégiumi programokon keresztül biztosítja a közösségi élmény megélését. A kollégiumi nevelő – oktató munka során kialakítja a tanulók közössége iránti felelősségét, bizalmát, valamint a segítőkészségét.

- A közösségi élet fejlesztését programok megvalósításával biztosítjuk. (kollégiumi hét, sportnap, egészségnap, ünnepi rendezvények, megemlékező műsorok, kulturális bemutatók..)
- Külső meghívott vendégek, civil szervezetek képviselőinek előadásai
- Városi, illetve civil szervezetek által szervezett öko programokon való részvétel

- Városi kulturális rendezvényeken, műsorokon, kiállításokon, sportrendezvényeken való részvétel
- Nyílt kiállítások rendezése diákjaink munkáiból
- Nyílt kulturális bemutatók
- Nyílt öko rendezvények, akciók.

A külső rendezvényeken, versenyeken, szabadidős-, kulturális-, valamint sportrendezvényeken való részvételt tömegközlekedési eszközzel, valamint a tankerület gépjárműveinek igénybevételével valósítjuk meg.

Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység – a tanulók szociális helyzetének sokszínűségéből adódóan – egy igen fontos része az intézményi kollégiumi munkának.
Célja, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő és megelőző intézkedéseket tegyen a rászorulók érdekében.
A munkát a gyermek- és ifjúságvédelemmel megbízott személy segíti.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, gondviselőkkel
- segítő beszélgetés, személyes találkozás
- mentálhigiénés és egyéb egészségvédelmi programok
- szülőkkel, gondviselőkkel való együttműködés
- szülői értekezletek adta lehetőségek kihasználása
- fejlesztés, felzárkóztatás, tehetséggondozás, pályaválasztás, önálló életvitelre való felkészülés segítése

A helyi, illetve a vidéki családlátogatások, valamint gyermek-, és ifjúságvédelmi intézkedések lebonyolítása az intézmény gépjárműveinek igénybevételével történik.

A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

Az intézményegység kiemelten kezeli az értéket teremtő hagyományok megvalósítását, továbbvitelét.
A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség együvé

tartozását (kollégiumi hét, karácsony, farsang, kulturális bemutatók, Ki mit tud-ok, kollégiumi tanévzáró, stb.).

A kollégiumi hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat és azok felelőseit a nevelőtanárok éves munkatervükben határozzák meg.

Ezen hagyományok ápolása, fejlesztése joga és kötelessége a kollégiumban dolgozó felnőtteknek és a tanulóknak egyaránt.

Hagyományainkat igyekszünk évről-évre bővíteni, a változással újabbak keletkezhetnek, igazodva tanulóink igényeihez és a társadalmi-, környezeti elvárásokhoz.

Igényes ünnepi műsorok, rendezvények, szabadidős tevékenységek, környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységek megtervezésével, szervezésével, lebonyolításával folyamatosan bővítjük a programok sorát.
Hagyományok kiépítése: kollégiumi hét, kerékpáros ügyességi verseny, Márton nap, télapó, karácsony, farsang, március 15, Nemzeti Összetartozás Napja, Ki mit tud? kollégiumi nyílt nap, Kulturális bemutató, Kollégiumi tanévzáró stb..
Öko programok: Állatok világnapja, Földünkért világnap, természetes anyagból karácsonyi díszek készítése, terítési bemutató, tavaszi madármegfigyelés, Madarak és fák napja stb.

Iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Pedagógiai munkát segítőkkel való együttműködés

A kollégiumi nevelőtanárok, valamint a pedagógiai munkát segítő kollégák kapcsolattartása, az esetmegbeszélések, a problémahelyzetek és azok gyors megoldása során valósul meg.

Iskolával való együttműködés

A kollégiumi nevelőtanárok valamint az iskolai pedagógus tájékozódnak egymás munkájáról.
Az együttműködés formái lehetnek:

- órák, foglalkozások látogatása
- kapcsolattartás személyesen, telefonon, e-mail-ben, illetve írásban (pl. üzenő füzet)
- a tanuló és a tanulóval foglalkozó pedagógusok (iskolai, kollégiumi nevelők) együttes megbeszélései

- A diákokkal kapcsolatosan felmerülő problémák, helyzetek közösen kialakított megoldásjavaslatok tisztázása, illetve egységes megoldása esetmegbeszélés alapján történik.

Szülő - pedagógus együttműködése

Nevelőmunkánk eredményességének feltétele, hogy a szülői, gondviselői igényeknek meg tudjunk felelni. A távolság és egyéb nehézségek ellenére minden lehetőséget meg kell ragadnunk a szülői ház és a nevelőtestület jó együttműködéséért. A kollégium a következő együttműködési formákat ajánlja:

- Előre tervezett szülői értekezletek és fogadóórák
- Rendezvényeink nyitottsága
- Alkalomszerű személyes találkozások, meghívások
- Telefonon, levélben, interneten történő kapcsolattartás

A szülők, gondviselők részéről a következő közreműködési formákat kérjük:

- Együttműködő, érdeklődő hozzáállást a közös célok megvalósítása érdekében
- Őszinte véleménynyilvánítást és a problémák nyílt megbeszélését, közös megoldásukra tett erőfeszítéseket

Az együttműködés további lehetőségei:

- Olyan rendezvények szervezése, melyek vonzóak, időpontjaikban megfelelőek arra, hogy a szülőket mozgósítsák.

A kollégiumi nevelés a család segítségével lehet teljes értékű. Az intézményi kollégium a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására, maximális együttműködésre törekszik. Hagyományos kapcsolattartási formák:

- személyes kapcsolattartás
- szülői körlevelek – aktuális információk, közlemények, kérések közvetítése
- nyílt napok
- rendezvények, programok nyilvánossága.

A kollégiumban a tanulók kapcsolattartási formái

A csoportvezetők és nevelőtanárok szükség esetén és a lehetőségekhez mérten

- telefonon

- krétán keresztül
- interneten, e-mail-en
- postai úton
- és egyéb más esetben az egyéni szükségletekhez igazodva a szülőn, gondviselőn keresztül ugyanezen fornák szerint tartják a kapcsolatot a tanulókkal.

A kollégiumi nevelés eredményessége, értékelés

A kollégiumi nevelő munka eredményességének szempontjait a nevelőtestület közösen alakítja ki, és közösen foglalja rendszerbe, valamint azokat a megfelelő szempontok alapján veszi figyelembe.

A nevelés eredményességének vizsgálata során kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyerekek, tanulók és a csoportok neveltségi szintjének, közösségi életének a csoporttagok egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.

Az eredményesség értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását, milyen szinten fejlesztette a tanulókat (figyelembe véve a tanulók egyéni sajátosságait, fejlődésű ütemét).

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

Az egészségvédelem, a környezetvédelem, a fenntartható fejlődés, az intézményi nevelő – oktató munka egyik kiemelt feladata. A tudatos és tervezett tevékenységek által komplex megközelítésben sajátítják el a tanulók azokat a magatartásmintákat, melyek biztosítják az egészséges és környezettudatos attitűd kialakítását és fejlesztését, valamint segítik a társadalmi beilleszkedés megkönnyítését.
A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.

A különböző csoportokban, körökben való aktív tevékenykedés nem csupán a gyermekek képességeit fejleszti – hozzájárulva ezzel egy jól választott szakmához szükséges

kompetenciák fejlesztéséhez -, hanem egyúttal a társak és barátok iránti toleranciát, a szociális kompetenciát erősíti, melyek hozzájárulnak diákjaink későbbi társadalmi beilleszkedéséhez. A szabadidős foglalkozások sikerélményhez juttatják azokat a gyermekeket is, akik a tanórákon ritkán, vagy egyáltalán nem tudnak jó eredményeket elérni.

A kollégium minden tevékenységrendszerében kapcsolódik a Környezeti nevelési, környezetvédelmi és az Egészségnevelési, egészségfejlesztési program által megnevezett célok megvalósításához.

Egészségvédő foglalkozásokon hangsúlyt kap a tanulók egészségének védelme érdekében a balesetek, káros szenvedélyek megelőzése, szexuális felvilágosítás is.

A tanuló kollégiumba történő beköltözését követően a higiéniai ismeretek és magatartási szabályok átadása szükséges. Kiemelt figyelmet fordítunk a helyes kézmosás, a védőtávolság és egyéb viselkedési szabályok (pl. helyes eljárás köhögés, tüsszentés esetén stb.) megtanítására.

A kollégiumi egészségnevelés célja

Kollégiumi nevelés-oktatás során a tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket, szokásokat sajátítanak el, melyek segítik őket egészségük megtartásában, egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

Célja:

- a tanulók ismerjék meg az egészséges táplálkozás egészséget meghatározó szerepét
- legyenek tisztában a rendszeres testmozgás szerepével a mozgásszervi betegségek megelőzésében
- váljon napi gyakorlattá a mindennapi személyes higiénia
- ismerje meg a helyes pár- és családi kapcsolatok jellemzőit
- ismerjék fel az egészséget befolyásoló káros szereket és azok egészségre gyakorolt hatásait
- legyenek tisztában a betegségek kialakulásának folyamatával, az otthonápolás jelentőségével
- legyenek képesek társas kapcsolataik szabályozására, konfliktusaik kezelésére

Tartalma:

- egészséges táplálkozási szokások, ismeretek elsajátítása

- rendszeres testmozgás, testedzés a fizikai aktivitás, különböző formáinak megismerése a szabadidő hasznos eltöltése
- helyes tisztálkodási és öltözködési szabályok alkalmazása
- helyes párkapcsolati és szexuális magatartásminták közvetítése a férfi-nő kapcsolatban
- család szerepének fontossága a lelki fejlődés kialakulásában
- pszichoaktív szerek fogyasztásának elkerülése, veszélyeinek felismerése
- betegségek megelőzésében, gyógyulásban alkalmazható technikák elsajátítása
- problémamentes társkapcsolatok kialakításának képessége

Megvalósítás színterei:

- versenyek, vetélkedők
- egészségdélután
- sportdélután
- kerékpártúrák
- felvilágosító, tájékoztató beszélgetések
- szakköri tevékenység
- ismeretterjesztő előadások
- szabadidős foglalkozások

A kollégiumi környezeti nevelés célja

Mindennapi életünkben egyre fontosabbá válik természeti környezetünk tudatos megóvása. Kollégiumi nevelés-oktatás során a tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket, szokásokat sajátítanak el, melyek segítségével a természeti erőforrásokat tudatosan, felelősségteljesen képesek használni, megóvni.

Célja:

- A környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerése és megőrzése.
- A tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt, ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.

Tartalma:

- az ember és a természet egészséges együttélésének egészséges formái
- környezetre károsító szerek használatának mellőzése
- újrahasznosítás folyamatának megismerése, felhasználhatóságainak lehetősége.

A tudatosan kialakított ÖKO - morál a hagyományt teremtő környezetvédelmi tevékenységek:

- sporthorgász szakkör
- madárvédelmi tevékenység
- települési akciókban való részvétel
- szabadidős tevékenységek
- ismeretterjesztő előadások
- túrázás
- kézműves foglalkozás (természetes anyagok használata)
- vetélkedők, versenyek
- bemutatók szervezése
- otthonos, esztétikus környezet kialakítása, fenntartása.

A gyermekek, tanulók értékelése

Az értékelés elvei:

- A foglalkozásokon, folyamatosan, személyre szabottan, a pozitív megerősítés elvét alkalmazva értékelünk.
- Az ismeretek elsajátítása, képességek, készségek fejlődése területén a gyermek, tanuló önmagához mért fejlődését, a feladatvégzéshez való hozzáállását, motiváltságát is értékeljük.
- A tanuló társaihoz, felnőttekhez való viszonyulását, magatartását, attitűdjét, szociális kompetenciáját is megfigyeljük és értékeljük.
- A gyermekek és tanulók egyéni teljesítményeit, erőfeszítéseit és a közösségben, a közösségért végzett munkájának eredményeit is figyelembe vesszük szorgalma és magatartása értékelésekor.
- Önértékelésük, kritikai érzékük fejlesztése érdekében önmaguk teljesítménye reális értékeléséhez, valamint társaik, kollégiumi csoportjuk értékelésének gyakorlásához valóságos élethelyzeteket biztosítunk.

Az értékelés formái és rendszeressége:

- Egyéni teljesítmény értékelése: Minden foglalkozás közben és végén, összefoglalóan és egyénre szabottan is megtörténik.

- Csoportos értékelés:

Napi, heti, havi értékelés a csoport kiemelt feladatainak megvalósítása csoport szinten történik.

Célja a csoporttudat erősítése, a tanulói tevékenység és magatartás kritikusabb szemlélése. Törekszünk arra, hogy a gyerekeknél az én tudat az egyéni képességekhez mérten kialakuljon. Kommunikációjuk, vitakultúrájuk, társas viselkedésük a kritikai érzékük fejlődjön, örüljön elért eredményeinek, hibáit ismerje fel. Tettei következményeivel legyen tisztában.
Tevékenységeiben rövidebb és hosszabb távú célokat tűzzön ki.

Egyénenként - a tanulók képességeit figyelembe véve- általában szóban, csoport előtt is értékelünk, előnybe részesítjük a folyamatos pozitív megerősítést.

Csoportok közötti versenyek meghirdetésével az egészséges versenyszellem kialakulását ösztönözzük.

Hálónként a tisztaság és rend ellenőrzése, értékelése a diákok bevonásával közösen történik.

A pedagógiai program a változó társadalmi igényekhez és követelményekhez igazodik.
Közös célunk, a gyermekek és tanulók sajátos nevelési igényeihez igazodó fejlesztése, nevelése-oktatása, mellyel társadalmi beilleszkedésüket, önálló életvezetésüket támogatjuk.

Intézményegységünk pedagógiai munkájával kapcsolatban fontosnak tartjuk:

- szakmai, módszertani ismeretek bővítését
- partnerkapcsolatok ápolását és bővítését
- intézményről, intézényegységről a pozitív közvéleménykép fenntartását
- innovatív tevékenységek, pályázatok megvalósítását
- PR tevékenység preferálást
- együttműködések szélesítését
- IKT eszközök használatát a nevelési-oktatási folyamatban

Legitimáció

Záradék
A kollégiumi Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A Bajai EGYMI kollégiumi Pedagógiai Programját a Diákönkormányzat 2026. augusztus 31. napján elfogadásra javasolta.
Kelt: Baja, 2026. augusztus 31.

diákönkormányzat vezető

A Bajai EGYMI kollégiumi Pedagógiai Programját a Szülői Szervezet 2026. év augusztus 31. napján elfogadásra javasolta.
Kelt: Baja, 2026. augusztus 31.

szülői szervezet elnöke

A Bajai EGYMI kollégiumi Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2026. augusztus 31. napján elfogadta és jóváhagyta.
Kelt: Baja, 2026. augusztus 31.

igazgató